

DOKUMENTUMOK

A „LOOK” CÍMŰ FOLYÓIRAT KÖZÖLTE SZTÁLIN ELVTÁRS ELLIOT ROOSEVELTNEK ADOTT INTERJÚJÁT

(Izvesztyija, 1947. jan. 24.)

New York, január 20. (TASSZ). A „Look” című folyóirat közölte Elliot Roosevelt cikkét, amely Sztálin elvtárs 1946. december 21-én adott interjúját tartalmazza. A cikk közli azokat a válaszokat, melyeket J. V. Sztálin Roosevelt tizenkét kérdésére adott. Idézzük Roosevelt kérdéseit és J. V. Sztálin válaszait.

1. Kérdés: Lehetségesnek tartja-e Ön, hogy egy olyan demokrácia, mint az Egyesült Államok ebben a világban békésen, kéz a kézben éljen együtt az állami irányítás olyan kommunista formájával, mint amely a Szovjetunióban létezik, s, hogy sem az egyik sem a másik oldalról sem tesznek kísérletet arra, hogy beavatkozzanak a másik belügyeibe?

Válasz: Igen, természetesen. Ez nem csupán lehetséges, de ésszerű és teljesen megvalósítható. A háború alatt, a legkritikusabb időkben a kormányzati különbségek nem akadályozták meg országainkat abban, hogy együttműködjenek és legyőzzük ellenségeinket. E kapcsolatok megőrzése méginkább lehetséges béke idején.

2. Kérdés: Úgy véli-e Ön, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének sikere függ attól, hogy a Szovjetunió, Anglia és az Egyesült Államok az alapvető politikai kérdésekben és célokban egymás között meg tudnak-e egyezni?

Válasz: Igen, úgy gondolom. Az Egyesült Nemzeteknek, mint szervezetnek sorsa sok tekintetben attól függ, sikerül-e egyetértésre jutnia egymással e három hatalomnak.

3. Kérdés: Generalisszimusz Úr véleménye szerint fontos lépés lenne-e a világbéke felé vezető úton, ha széles körű gazdasági egyezmény jönne létre az ipari termékek és nyersanyagok országaink közötti kölcsönös cseréjéről?

Válasz: Igen, feltételezem, hogy ez fontos lépés lenne a világbéke megteremtése útján. Természetesen, ezzel egyetértek. A nemzetközi kereskedelem kiszélesítése sok tekintetben kedvezően befolyásolná az országaink közötti jó kapcsolatok fejlődését.

4. *Kérdés:* Támogatja-e a Szovjetunió, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa az ENSZ valamennyi tagállama fegyveres erőinek részvételével azonnal létrehozson egy olyan nemzetközi rendfenntartó erőt, amely azonnal közbelépne mindenütt, ahol a világ békét katonai események veszélyeztetik?

Válasz: Természetesen.

5. *Kérdés:* Ha Ön úgy véli, hogy az atombombát az Egyesült Nemzeteknek kell ellenőrizniük, akkor ennek nem úgy kellene-e történnie, hogy felügyeletük, ellenőrzésük alá vonják az összes kutatóintézeteket, a fegyvereket gyártó ipari vállalatokat – tekintet nélkül a fegyverek fajtájára –, valamint az atomenergia békés felhasználását és fejlesztését? (E helyen Elliot Rooseveltt zárójelben megjegyezte: „Sztálin azonnal feltette nekem azt a kérdést: „Általában? „Igen” – mondtam. „De ami Oroszországot illeti, elvben egyetértene-e egy ilyen tervvel?”)

Válasz: Természetesen. Az egyenlőség elve alapján Oroszország semmiféle kivételezésre nem tart igényt. Oroszországnak is alá kell vetnie magát azoknak a felügyeleti és ellenőrző szabályoknak, mint bármely más országnak. (E helyen Rooseveltt zárójelben megjegyzi: „Válaszában semmiféle bizonytalanság nem volt. A vétő-jog fenntartásának kérdése pedig fel sem merült.”)

6. *Kérdés:* Hasznosnak tartaná-e Ön, ha újból összehívnák a „Három Nagy” értekezletét a világbékét napjainkban fenyegető valamennyi nemzetközi probléma megvitatására?

Válasz: Úgy gondolom, hogy nem egy, hanem néhány ilyen értekezletet kellene tartani. Ez esetben szerfelett hasznos célt szolgálnának. (E helyen Rooseveltt zárójelben megjegyzi: „Ebben a pillanatban feleségem megkérdezte, úgy véli-e, hogy az ilyen értekezletek alkalmasak lennének arra, hogy az együttműködő kormányok képviselői között alacsonyabb fokon is szorosabb kapcsolatok jöjjenek létre. Azt is megkérdezte, kialakult-e ilyen helyzet a háború alatt tartott konferenciák eredményeként. Sztálin rámosolyogva ezt válaszolta: „Ebben semmi kétség. A háború alatt tartott értekezletek és az elért eredmények jelentős mértékben segítették az együttműködés megteremtését alsóbb szinteken is”).)

7. *Kérdés:* Uram, tudom, hogy Ön tanulmányozza más országok politikai és társadalmi problémáit. Ezért azt szeretném Öntől megkérdezni, úgy véli-e, hogy az Egyesült Államokban novemberben tartott választások azt mutatják, hogy a nép Rooseveltt politikájától az ő politikai ellenfelei izolációs politikája felé fordult?

Válasz: Nem ismerem olyan jól az Egyesült Államok népének belső életét, de úgy tűnik nekem: a választások arról tanúskodnak, hogy a jelenlegi kormány eltékozolja az elhunyt elnök által teremtett erkölcsi és politikai tőkét, s ily módon megkönnyítette a republikánusok győzelmét. (E helyen Rooseveltt zárójelben megjegyzi: „Következő kérdésemre adott választát különösen kihangsúlyozta a Generalisszimusz”.)

8. Kérdés: Minek tulajdonítja Ön, hogy Rooseveltt halála óta az országaink közötti kölcsönös megértés és a baráti kapcsolatok meglazultak?

Válasz: Úgy gondolom, hogy ha a kérdés az amerikai és orosz nép közötti kapcsolatokra és kölcsönös megértésre vonatkozik, akkor itt semmiféle romlás nem ment végbe, ellenkezőleg, a kapcsolatok javultak. Ami a kormányaink közötti viszonyt illeti, itt meg nem értések keletkeztek. Némi romlás következett be a kapcsolatokban, ami körül nagy lármát csaptak, és arról kezdtek kiabálni, hogy a továbbiakban méginkább romlanak majd. De én itt semmi szörnyűséget nem látok, mármint a béke megszegése és a háborús konfliktus értelmében. Egyik nagyhatalom sem tudna jelenleg egy nagy hadsereget kiállítani a másik, szövetséges nagyhatalom elleni harchoz, még akkor sem, ha kormánya erre törekedne, hiszen korunkban senki nem viselhet háborút saját népe ellenére, a nép pedig nem akar háborúzni. A népek belefáradtak a háborúba. Ezen kívül olyan érthető cél sincs, amely egy új háborút igazolna. Senki sem tudná, miért kell harcolnia. Ezért, én semmiféle szörnyűséget nem látok abban, hogy az Egyesült Államok kormányának néhány képviselője kapcsolataink megromlásáról beszél. Mindezen megfontolások fényében feltételezem, hogy egy új háború veszélye nem reális.

9. Kérdés: Helyesli-e Ön az országaink közötti kulturális és tudományos jellegű információk széles körű cseréjét, az egyetemisták, színészek, tudósok, professzorok cseréjét?

Válasz: Természetesen.

10. Kérdés: Nem kellene-e kidolgoznia az Egyesült Államoknak és a Szovjetunióknak egy hosszútávú, közös politikát a Távol-Kelet népei megsegítésére?

Válasz: Úgy gondolom, ha lehetséges lenne, ez hasznos volna. Mindenesetre kormányunk kész arra, hogy közös politikát folytasson az Egyesült Államokkal a távol-keleti kérdésekben.

11. Kérdés: Ha az Egyesült Államok és a Szovjetunió megegyezésre jutnának a kölcsön- vagy hitelrendszert illetően, az ilyen megegyezések jelentené-e hosszútávú előnyöket az Egyesült Államok gazdasága számára?

Válasz: Egy ilyen hitelrendszer kétségkívül kölcsönösen előnyös lenne mind az Egyesült Államoknak, mind a Szovjetuniónak. (E helyen Roosevelt zárójelben megjegyzi: „Ezután feltettem azt a kérdést, amely sok európai országban szemmeláthatóan nyugtalanságot kelt”.)

12. Kérdés: Komolyan nyugtalanítja-e a szovjet kormányt az a tény, hogy Németország amerikai és angol megszállási övezetében nem vitték végig a nácizmus felszámolásának programját?

Válasz: Nem, ez nem ad okot komoly nyugtalanságra, de a Szovjetunió számára kellemetlen, hogy közös programunk e része nem valósul meg.